Komunikace při správě daní

Zpracováno na základě snímků
dr. Tuláčka

Osnova

1. Jednání při správě daní
2. Podání
3. Doručování
4. Nahlížení do spisu
5. Poskytování informací mezi správcem daně a jinými OVM
6. Sdělování informací veřejnosti

1. Jednání při správě daní

A. Jednání přímé
B. Jednání nepřímé
C. Shrnutí

A. Jednání přímé

- **fyzická osoba**
  - osobně

- **podnikající fyzická osoba**
  - osobně
  - prostřednictvím pověřence
  - prostřednictvím prokuristy

A. Jednání přímé

- **právnická osoba**
  - prostřednictvím statutárního orgánu
  - prostřednictvím toho, kdo prokáže, že je oprávněn jejím jménem podle jiného právního předpisu jednat
  - prostřednictvím pověřence
  - prostřednictvím prokuristy
- **kvaziosoby**
  - platí obdobně ustanovení o právnických osobách

B. Jednání nepřímé

- **formy zastoupení**
  - zákonný zástupce fyzické osoby nebo opatrovník
  - ustanovený zástupce
  - zmocněnec
    - rozsah zmocnění
    - omezení zmocnění
  - společný zmocněnec nebo společný zástupce

- **doručování zástupci**

- x **odborný konzultant**

C. Shrnutí

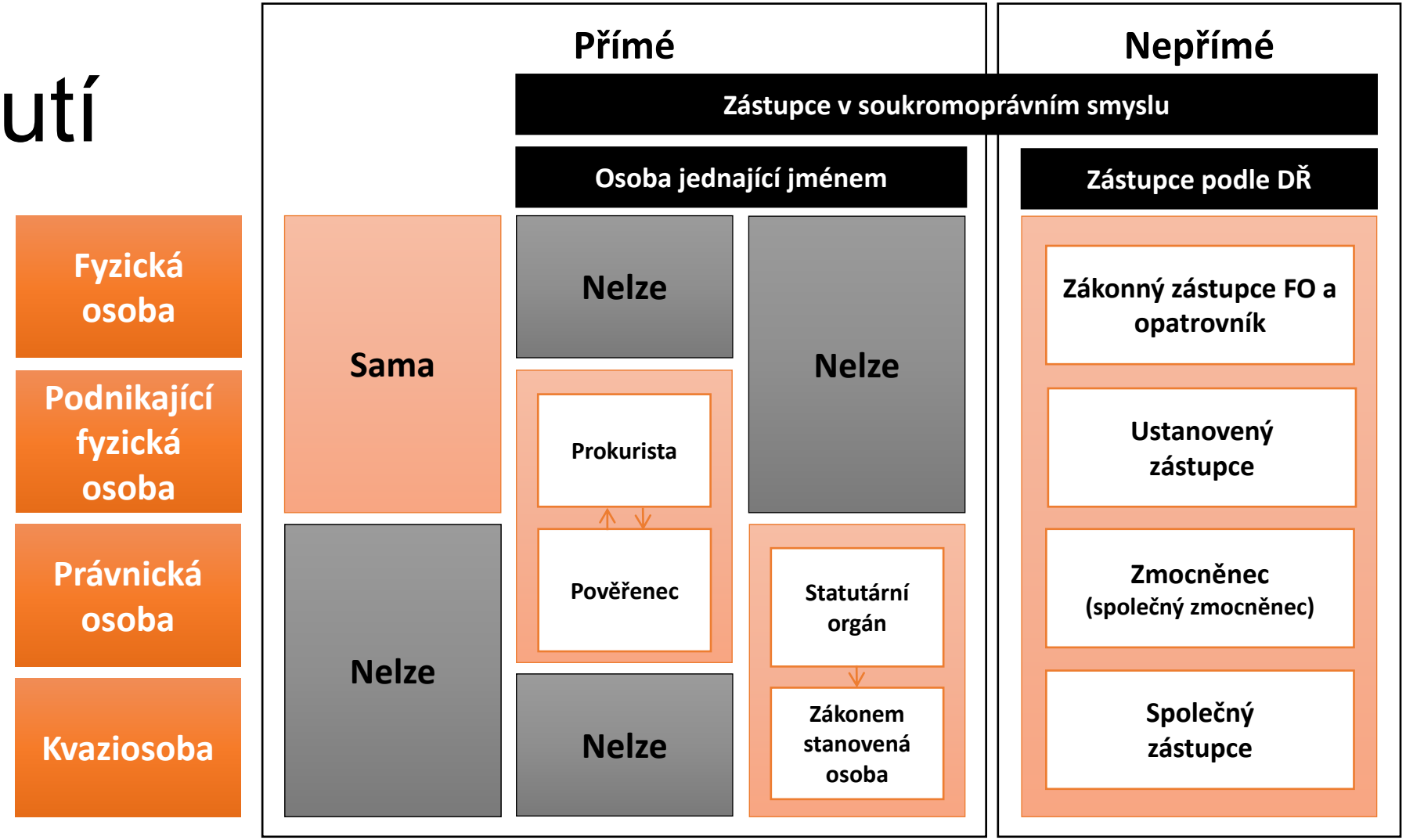
Přímé
Nepřímé
Zástupce v soukromoprávním smyslu
Osoba jednající jménem
Zástupce podle DŘ
Fyzická osoba
Podnikající fyzická osoba
Právnická osoba
Kvaziosoba
Sama
Nelze
Nelze
Nelze
Nelze
Prokurista
Pověřenec
Statutární orgán
Zákonem stanovená osoba
Zákonný zástupce FO a opatrovník
Ustanovený zástupce
Zmocněnec (společný zmocněnec)
Společný zástupce

2. Podání

A. Základní informace
B. Způsoby podání
C. Druhy podání
D. Formulářová podání
E. Přehled podání
F. Daňové tvrzení
G. Vady podání
H. Opožděné podání či nepodání

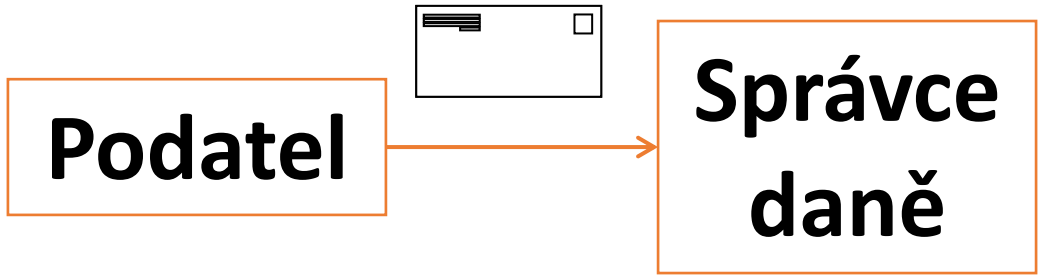

A. Základní informace

- **podání**
  - úkon osoby zúčastněné na správě daní vůči správci daně
- posuzování podání podle skutečného obsahu
- náležitosti podání
- podatel
- účinnost podání
- změna
- vzetí zpět

B. Způsoby podání

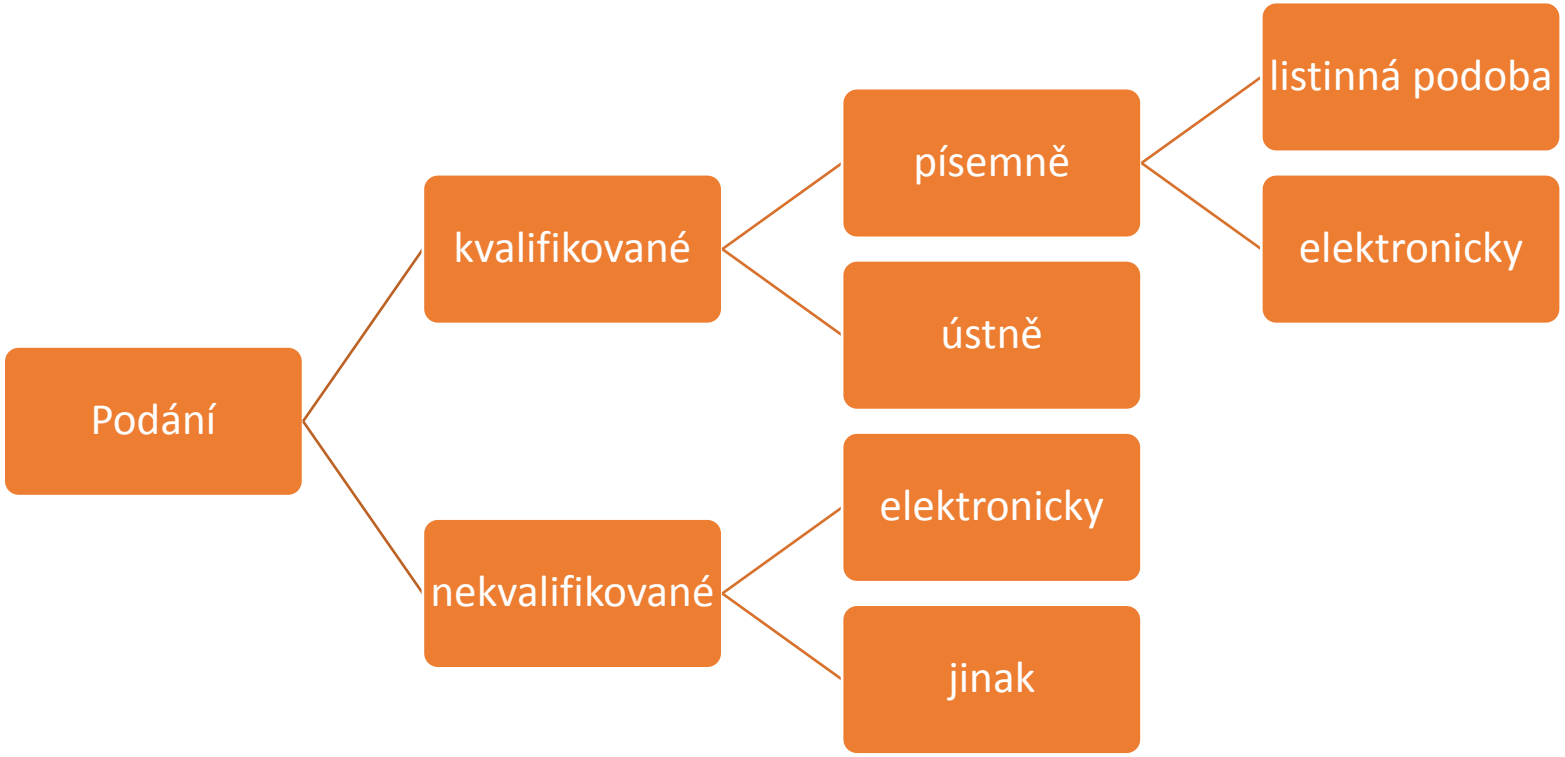

C. Druhy podání

- formulářová podání
  - na tiskopise vydaném MF
  - na tiskovém výstupu s údaji, obsahem i uspořádáním údajů shodných s tiskopisem
  - elektronicky ve zveřejněném formátu (tvaru) a struktuře (obsah a uspořádání)

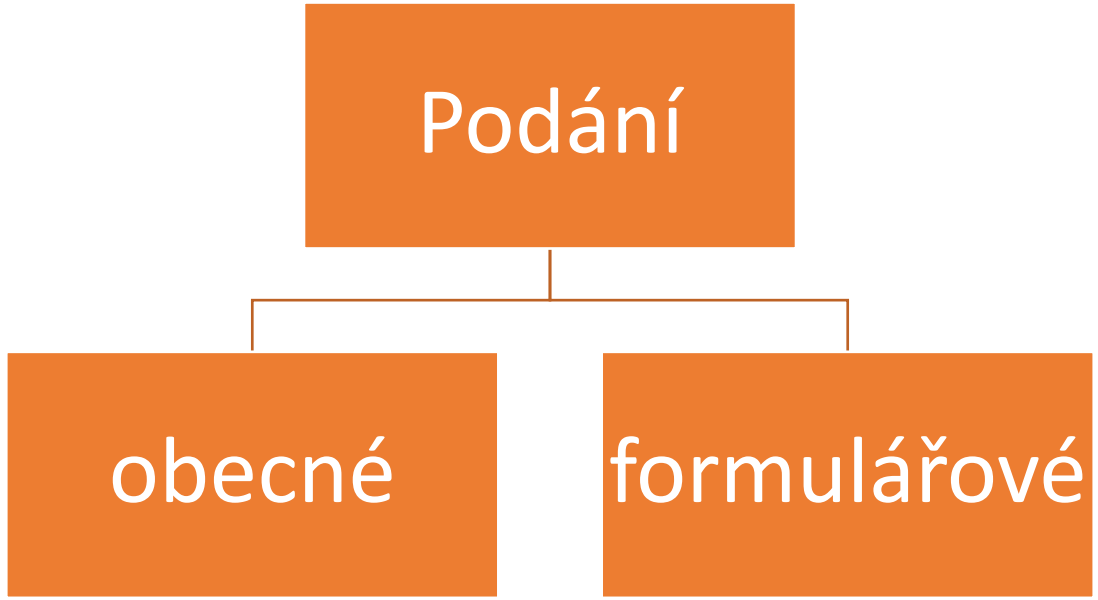

D. Formulářová podání

- nález sp. zn. Pl. ÚS 32/15 ze dne 6. prosince 2016 (40/2017 Sb.)
  - zrušení povinnosti uvádět v kontrolním hlášení předepsané údaje potřebné pro správu daně dnem 31. prosince 2017 (§ 101d odst. 1 zákona o DPH)
  - zákon musí blíže vymezit alespoň okruh údajů, které musí plátce sdělovat
  - musí se tak stát formou právního předpisu (požadavek předvídatelnosti)
  - *„podle názoru Ústavního soudu je důvodem pro zrušení předmětného ustanovení spíše obava z jeho možného budoucího zneužití“*

D. Formulářová podání

- nález sp. zn. Pl. ÚS 19/17 ze dne 12. listopadu 2019 (337/2019 Sb.)
  - zrušení § 72 odst. 1 daňového řádu
  - povinně sdělované informace představují zásah do soukromí, proti formuláři však není samostatná právní ochrana
  - pokud je obsah určitého formuláře povinný, musí jeho obsah vyplývat z právního předpisu

D. Formulářová podání

- od 2021 vymezeno v § 72 DŘ
- = daňové tvrzení, přihláška k registraci a oznámení o změně registračních údajů, včetně příloh, které jsou jejich součástí

- Obecné vymezení obsahu v DŘ
- Možno upřesnit
  - v daňovém zákoně
  - ve vyhlášce (včetně vzoru)

E. Přehled podání

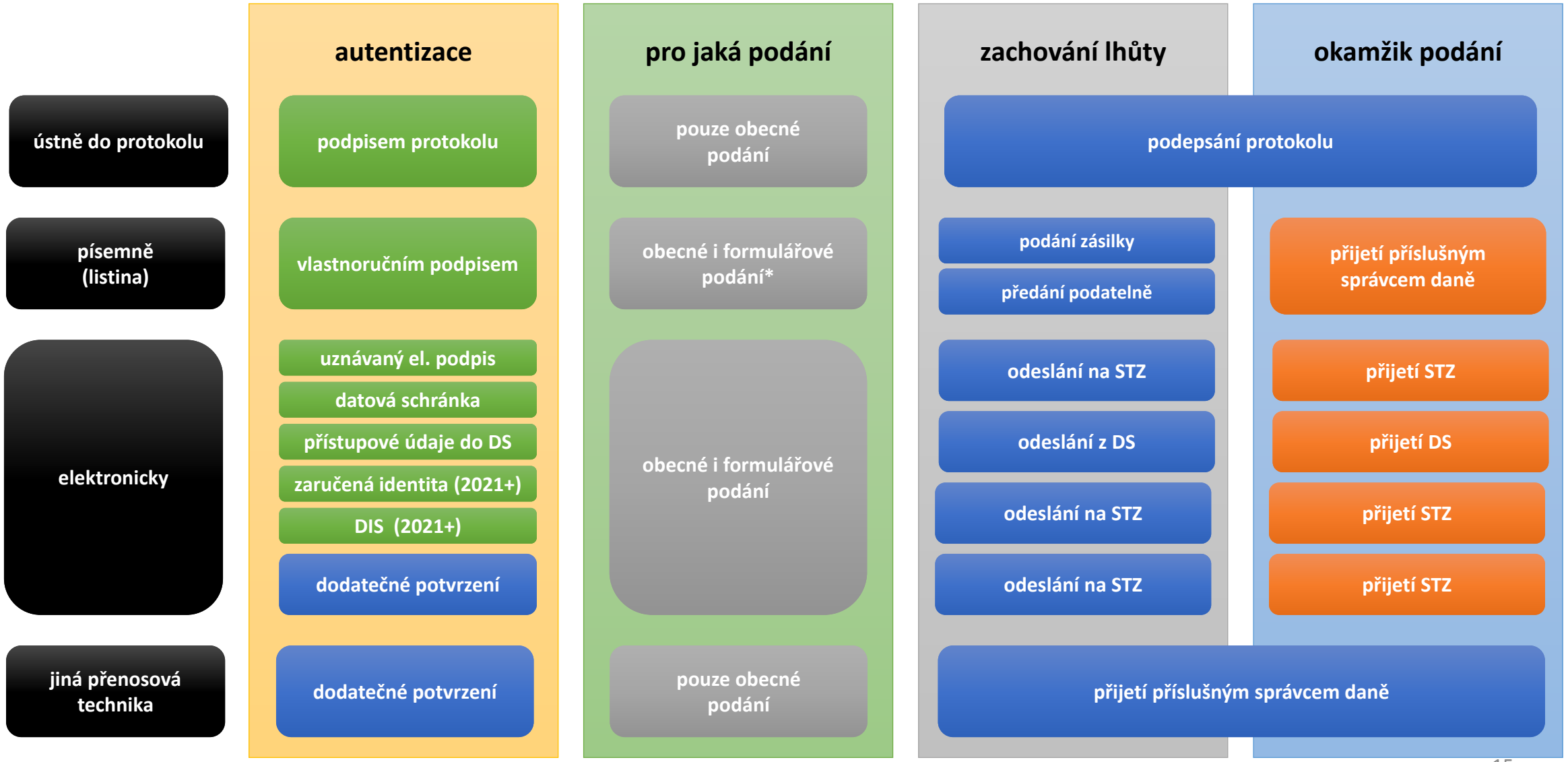

F. Daňová tvrzení

G. Vady podání

- výzva k odstranění vad
  - vady odstraněny
  - vady neodstraněny
    - neúčinnost podání v určitých případech
- zvláštní úprava
  - (elektronická podání)
  - odvolání
  - DPH

H. Opožděné podání či nepodání

- zmeškání lhůty
- pokuta za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy
- pokuta za opožděné tvrzení daně
- zvláštní pokuty
  - kontrolní hlášení

- od 2021 prodloužení lhůty ex lege u vybraných elektronických podání

3. Doručování

A. Pojem a principy
B. Způsoby doručování
C. Účinky doručení
D. Mezinárodní spolupráce při doručování

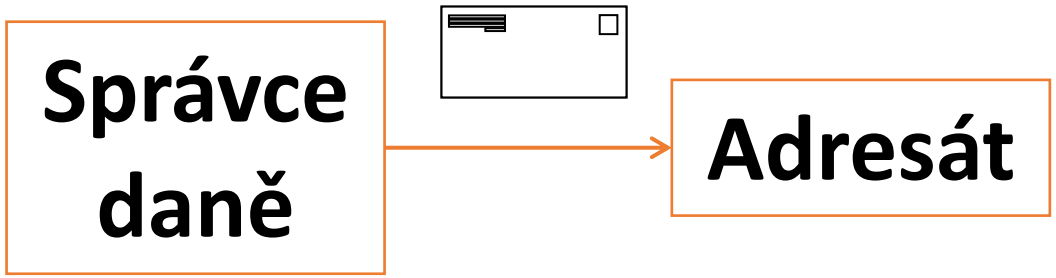

A. Pojem a principy

- **doručování**
  - způsob, jakými správce daně seznamuje adresáty s písemnostmi
- **výklad právní úpravy**
  - materiální, nikoliv formalistický přístup
  - nikoliv k tíži účastníka
- **principy**
  - elektronizace
  - minimalizace obstrukcí
  - zvýšení šance na seznámení se s obsahem písemnosti

B. Způsoby doručování

- **primární**
  - při ústním jednání nebo jiném úkonu
  - elektronicky
- **sekundární**
  - zásilka
- **zvláštní způsoby**
  - veřejná vyhláška
  - hromadný předpisný seznam

C. Účinky doručení

- **adresát zastižen**
  - převzetí = doručení okamžikem převzetí
  - odmítnutí převzetí = doručení dnem odepření
- **adresát nezastižen**
  - vyzvednutí u uložitele = doručení dnem vyzvednutí
  - nevyzvednutí u uložitele = fikce doručení
    - přesto možnost vhození do schránky
- **neúčinnost doručení**

D. Mezinárodní spolupráce při doručování

I. Právní základ
II. Doručování do ciziny
III. Doručování pro cizinu

I. Právní základ mezinárodní spolupráce při doručování

- **české právo**
  - zákon o mezinárodní spolupráci při správě daní (164/2013 Sb.)

- **mezinárodní právo**
  - Štrasburská úmluva (2/2014 Sb. m. s.)

- **evropské právo**
  - směrnice DAC (2011/16/EU)
  - směrnice o vymáhání (2010/24/EU)
  - nařízení o správní spolupráci a boji proti podvodům (EU/904/2010)
  - nařízení o správní spolupráci v oblasti spotřebních daní (EU/389/2012)

II. Doručování do ciziny

- dožádání prostřednictvím kontaktního místa
- fikce: doručení podle ZMSSD = doručení podle DŘ

- nutnost vyčerpat možnosti doručení podle vnitrostátních předpisů
  - Výjimka – doručení spojené s neúměrnými obtížemi

- výměna informací o doručování
  - zejména den doručení písemnosti

- OVM nesmí posuzovat správnost nebo zákonnost doručení učiněného dožádaným kontaktním místem

III. Doručování pro cizinu

- na žádost cizího kontaktního místa zajistí české kontaktní místo doručení
  - doručování provede správce daně určený kontaktním místem
- doručení bude zajištěno podle daňového řádu
  - doručení písemnosti není neúčinné jen proto, že adresát nerozumí jazyku, ve kterém je písemnost vyhotovena
- výměna informací o doručování
  - zejména den doručení písemnosti
- OVM nesmí posuzovat správnost nebo zákonnost písemnosti doručované na základě mezinárodního dožádání

4. Nahlížení do spisu

- **spis**
  - vede se pro daňový subjekt
  - části spisu
  - vyhledávací část spisu
- **nahlížení do spisu**
  - nikoliv do vyhledávací části spisu
- **daňová informační schránka**

5. Poskytování informací mezi správcem daně a jinými OVM

A. Daňová mlčenlivost
B. Poskytování informací správcem daně
C. Poskytování informací správci daně
D. Způsob poskytování informací správci daně
E. DAC 5

A. Daňová mlčenlivost

- **silnější než obecná mlčenlivost správních orgánů**
  - omezena i oznamovací povinnost ve vztahu k trestným činům
  - správci daně mohou sdílet informace navzájem
  - porušení mlčenlivosti = přestupek (pokuta až 500 000 Kč)

- **rozsah mlčenlivosti**
  - veškeré poměry jiných osob, o kterých se úřední osoby správce daně a osoby zúčastněné na správě daní dozvěděly při správě daní

  - neplatí pro daňový subjekt pokud jde o informace
    - získané při správě jeho daní
    - použité při správě jeho daní

  - neplatí pro informace zobecněné, ze kterých nelze určit konkrétní osobu, které se týkají

B. Poskytování informací správcem daně

- **osobě zúčastněné na správě daní**
  - pouze v rozsahu, ve kterém jsou správou daně dotčena její práva a povinností

- **orgánu činnému v trestním řízení**
  - pouze vymezené trestné činy a pouze vůči nim trvá oznamovací povinnost
  - daňové trestné činy, trestné činy jejichž nepřekažení nebo neoznámení je trestným činem, dotační podvod, úplatkářství, udávání padělaných peněz, …

- **jinému OVM**
  - taxativně vymezené průlomy

B. Poskytování informací správcem daně (pokračování)

- **způsob poskytování**
  - individuálně × na základě dohody
  - vždy se pořídí protokol nebo úřední záznam

- **mlčenlivost ohledně poskytnutých údajů**
  - přenos daňové mlčenlivosti na OVM, kterému byly informace poskytnuty

C. Poskytování informací správci daně

- **všechny OVM a osoby**
  - vedoucí evidenci osob nebo věcí
  - poskytující plnění, které je předmětem daně
  - provádějící řízení v případech, jejichž předmět podléhá daňové povinnosti
  - získávající jiné údaje nezbytné pro správu daní

- **zvláštní právní úprava pro vymezené osoby a orgány**
  - zdravotní pojišťovny
  - poskytovatelé platebních služeb
  - provozovatelé poštovních služeb
  - poskytovatelé veřejné telefonní služby
  - vydavatelé periodického tisku
  - NKÚ a kontrolní orgány

- **neposkytnutí informace**
  - lze uložit pořádkovou pokutu (až 500 000 Kč)

D. Způsob poskytování informací správci daně

- **informace se poskytují**
  - bezúplatně
  - v rozsahu nezbytném pro správu daní
  - jednotlivě na základě výzvy × dohodnutým způsobem v dohodnutém rozsahu

- **nelze žádat informace**
  - od jiného OVM, pokud je správce sám vede v úřední evidenci
  - od jiné osoby, pokud je lze získat od jiného OVM

Rozsudek NSS 4 Afs 177/2016-35

Prolomení bankovního tajemství dle § 39 odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, povinností sdělit správci daně na jeho výzvu informace uvedené v § 57 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, nelze výkladem libovolně rozšiřovat tak, aby zahrnovalo jakékoli informace chráněné bankovním tajemstvím, např. informace o osobách s dispozičním právem k účtu nebo informace o tom, jaké telefonní číslo klient banky užívá k dispozicím prostřednictvím služby telefonického bankovnictví.

Kauza „obtěžování svatebčanů“

E. DAC 5

- kauza „prolomení advokátní mlčenlivosti“
- povinnost poskytovat údaje získané při postupech podle AML zákona
- nejen pro mezinárodní spolupráci
  - výjimkou jsou údaje od advokátů, notářů, daňových poradců, soudních exekutorů nebo auditorů

6. Sdělování informací veřejnosti

A. Způsoby sdělování informací
B. Úřední deska
C. Finanční zpravodaj

A. Způsoby sdělování informací

- **informační povinnost správce daně**
  - údaje o úředních hodinách, adrese elektronické podatelny, číslech účtů, druzích daní, které lze platit platební kartou, inkasem či SIPO, …
  - na úřední desce a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup

- **zveřejňování ve Finančním zpravodaji**
  - např. údaje pro mezinárodní spolupráci při správě daní

- **zveřejňování způsobem umožňujícím dálkový přístup**
  - např. formát a struktura podání

- **zveřejnění vhodným způsobem**
  - právní předpisy

B. Úřední deska

- daňový řád podrobně neupravuje
  - předpokládá se použití **správního řádu (!)**
  - obecně upravena zákonem o archivnictví a spisové službě

- úřední deska má fyzickou a elektronickou podobu

C. Finanční zpravodaj

- neupraven žádným právním předpisem
  - v určitých případech zákony předepisují zveřejnit informaci ve FZ
- vydává Ministerstvo financí
- vychází pouze elektronicky po jednotlivých částkách